

Cava de Llano: una vida al servei de la dreta espanyola

La filla d'un franquista radical va impulsar la urbanització dels espais naturals d'Eivissa i va acusar d'"alcohòlic" un dirigent d'EU.

La nova Defensora del Pueblo, que substitueix Enrique Múgica Herzog al capdavant de la institució, ha emprès la seua tasca amb la coneguda polèmica sobre el català, però el seu tarannà dretà i espanyolista no és d'ara: s'ha forjat durant decennis, fins i tot des de la llar familiar. El seu pare fou un destacadíssim falangista radical. Pel que fa a María Luisa Cava de Llano, a Eivissa (on va començar la carrera política) és coneguda sobretot per haver participat en tota mena d'iniciatives contràries a la defensa dels espais naturals i per haver-se vist involucrada en la polèmica construcció d'un bloc de pisos a l'Illa Plana, un paratge natural proper a la ciutat que quedà totalment destruït.

María Luisa Cava de Llano y Carrió nasqué a Barcelona l'any 1948, en el si d'una família franquista. Com ha recordat el diari *llibertat.cat*, el seu pare, Carlos Cava de Llano y Pintó va ser membre de la Vieja Guardia i fundador del Sindicato Estudiantil Universitario (SEU), instrument de la repressió franquista en l'àmbit estudiantil. Enginyer de formació, Carlos Cava de Llano va iniciar la seua carrera el 18 de juliol del 1936 a Barcelona, on es va aixecar contra la República al costat de militars i feixistes. Va realitzar serveis per al SIMP fins que va fugir al bàndol franquista, a la VI

divisió de Navarra, on va obtenir el grau d'alferes provisional.

Després de la guerra va ocupar importants càrrecs durant la dictadura. Primer com a delegat provincial de les organitzacions juvenils feixistes a Lleida; posteriorment, delegat del SEU a la Universitat Industrial de Barcelona, inspector provincial de la Falange Española y de las JONS de Lleida i secretari del Seminario de Estudios Económicos i de la Direcció Provincial de Lleida, durant dues dècades.

Carlos Cava de Llano també va ser condecorat per la seua indestructible i permanent adhesió a la causa franquista. A part les medalles de la Vieja Guardia i la de la Ciutat de Lleida, obtingué la Cruz Roja del Mérito Militar y la Medalla al Sufrimiento por la Patria con Aspa Roja. També fou impulsor d'una espècie de grup literari de caire sectari, l'Orden de los Caballeros Quijotes, amb seu al castell de Castelldefels, fins els anys 70. Carlos Cava de Llano va continuar la seua croada franquista els anys 80, ja mort Franco, amb mítings per a ex-combatents i en actes d'exaltació devora el líder ultra Blas Piñar.

Amb aquest ambient familiar, en el qual, naturalment, no es parlava català, es va criar María Luisa Cava de Llano, *Maysi* per als més íntims. Ella mateixa té el castellà com a llengua d'ús preferent, tot i que amb els anys ha anat guanyant fluïdesa parlant en català. De ben jove va decidir d'estudiar dret a la Universitat de Barcelona, on es va llicenciar l'any 1971. Durant els anys d'estudiant va tenir com una de les seues amigues més íntimes Núria de Gispert, que molt després fou consellera de Justícia amb Jordi Pujol i membre d'Unió Democràtica de Catalunya.

Al poder via moció de censura. Es va casar amb Joan Antoni Marí

Tur, propietari de la principal i més antiga cadena d'òptiques d'Eivissa (Ópticas Doctor Marí), amb qui va tenir tres fills. A l'Eivissa dels anys 80 va iniciar la seua feina professional com a lletrada i molt ràpidament va entrar en contacte amb els dirigents locals del PP. L'any 1987 va entrar en política i ocupà per primera vegada un càrrec públic, sota les sigles d'aquesta formació. Però ja els seus inicis en política foren polèmics, perquè Cava de Llano va passar a ser membre del govern de l'Ajuntament d'Eivissa no pas gràcies a unes eleccions, sinó a una moció de censura impulsada des de Madrid el 1989 entre el PP i l'extint CDS d'Adolfo Suárez a diverses ciutats espanyoles, entre les quals Eivissa, on els socialistes governaven amb el precari suport dels centristes. Encara avui es recorda la "jugada bruta" que, segons molts eivissencs, va significar aquella manera d'obtenir el poder. Sigui com sigui, ja amb el PP a l'alcaldia, Cava de Llano va ser la número dos del batle, Enric Fajarnés Ribas.

Del seu pas per l'Ajuntament d'Eivissa en aquella època, se'n recorden dues coses més. Per un costat, la sorprenent renúncia de la corporació a acceptar una dessaladora d'aigua de mar pagada pel govern espanyol. Per raons encara no aclarides, el municipi va preferir d'encarregar el projecte a una empresa privada amb un cost multimilionari. Més endavant aparegueren sospites de comissions il·legals per al PP vinculades amb aquest projecte, però mai no es va concretar res. D'una altra banda, es va aprovar el projecte urbanístic que una empresa vinculada a Cava de Llano va desenvolupar en uns terrenys en estat natural propers al port de la ciutat. Es tractava d'un edifici de sis plantes a l'Illa Plana, un indret aleshores rústic i tranquil de la badia, que va quedar destrossat per les excavadores gràcies al permís d'obres

atorgat per l'ajuntament, del qual era la número 2 Cava de Llano. Les màquines pràcticament hagueren de migpartir un pujol per poder-hi fer caber l'edifici. Ella va negar qualsevol relació amb l'empresa promotora, però el fet cert és que va sortir del plenari quan es va votar l'assumpte. Paradoxalment, durant aquells anys, quan el govern espanyol del PSOE impulsà una ampliació del port d'Eivissa, Cava de Llano es va declarar contrària a allò que considerava un atemptat paisatgístic contra aquest mateix indret.

“La dreta és progressista”. Ja aleshores María Luisa Cava de Llano era un dels baluards del PP eivissenc, atès que era una persona instruïda, intel·ligent i ben connectada per via conjugal amb la cúpula conservadora local, molt endogàmica i tancada. En un discurs davant els seus companys l'any 1991, parlava de la seua ideologia i admetia que “sempre s’ha dit que el PP som un reducte de carques i aquesta imatge s’ha d’esborrar perquè és falsa”. No tengué cap inconvenient a dir: “La dreta sempre ha estat considerada un partit inamovible en els seus posicionaments, i no és cert: la dreta és un partit progressista, almenys la dreta que jo represent.” Aquella dreta “progressista” de Cava de Llano era la de Gabriel Cañellas (aleshores president autonòmic), José María Aznar, president del govern espanyol, i Abel Matutes, omnipresent padrí de la dreta illenca.

Aquest tarannà *progre* que s’autoatribuïa la dirigent del PP quedà ràpidament desmentit pels fets, perquè a partir del 1991, coincidint amb la seua elecció com a vice-presidenta del Parlament Balear i del Consell Insular d’Eivissa, va passar a ser una de les bèsties negres dels ecologistes eivissencs. Ella va ser una de les principals defensores i impulsores polítiques dels intents d’urbanització de l’actual parc natural de ses Salines, del també frustrat camp de golf a Cala d’Hort i de la desprotecció legal dels principals espais naturals d’Eivissa. Cava de Llano va ser un dels cervells de la reforma legal que va reduir el grau de preservació ambiental de l’illa a causa, segons que va reconèixer aleshores el PP, del fet que determinats dirigents

VICENT MARI

Va ser un dels cervells de la reforma legal que va reduir el grau de preservació ambiental d’Eivissa, a causa dels interessos de certs dirigents del partit

VICENT MARI

L'ex-Defensor del Pueblo Enrique Múgica i la seua successora, María Luisa Cava de Llano.

del partit tenien interessos urbanístics a les zones que s'havien de protegir.

Durant aquestes polèmiques, concretament el 1993, Cava de Llano va perdre els papers en criticar les manifestacions fetes pel dirigent d'Esquerra Unida Pablo Castellano, que va dir que la possible urbanització de ses Salines també era “una forma de corrupció”. La dirigent del PP no trobà altra manera de defensar-se que dir: “L'alcoholisme sempre ha estat un atenuant, i fins i tot un eximent, perquè suposo que el senyor Castellanos devia anar begut quan va fer aquestes declaracions”, segons publicava *Diario de Ibiza*. La

“Suposo que devia anar begut”, va dir parlant d'un diputat que havia criticat la urbanització de ses Salines

dreta progressista de Cava de Llano quedava desemmascarada.

L'any 1993, a les eleccions espanyoles, és elegida diputada per les Balears al Congrés de Madrid, on començarà a fer relacions amb la cúpula estatal del partit i intentarà transmetre un perfil moderat i cordial. Això no impedirà que deixi ben clares les seues opinions sobre l'avortament, al qual és radicalment contrària, o sobre els *nacionalismes excoents*. A les eleccions del 1996 i a les del 2000 va ser reelegida diputada a les Corts espanyoles. En tot cas, el seu paper a Madrid sempre fou discret i allunyat dels cercles on realment es prenen les decisions.

El 2005 fou nomenada adjunta primera del Defensor del Pueblo, el socialista Enrique Múgica Herzog. A partir d'aleshores, Cava de Llano va experimentar, per a molts, una certa suavització en els postulats ideològics o almenys va demostrar un cert compromís amb els sectors més desfavorits de la societat. Des del seu nou càrrec, del qual sempre s'ha declarat

“enamorada”, no va dubtar a implicar-se en l'auxili d'immigrants, drogadoictes i més col·lectius amb els quals tenia un contacte directe i físic, més enllà de l'estrictament obligatori.

A l'estranger no ha tengut inconvenient a visitar presons perilloses, de manera que, si ha calgut, ha desafiat la prohibició del govern local o s'ha presentat per sorpresa en centres d'immigració per veure'n les condicions.

Com a premi al seu sacrifici a la institució, ara ha estat nomenada Defensora del Pueblo, tot i que provisionalment, fins a l'elecció d'un nou titular per part dels dos grans partits majoritaris de les Corts. No s'ha pas de descartar que ella mateixa pugui quedar-se al càrrec. Sigui com sigui, l'aparició de conflictes lingüístics o la sentència sobre l'Estatut han servit per a tornar a fer sorgir l'indissimulable substrat ideològic de la Defensora del Pueblo, que ha recuperat el perfil polític que semblava haver deixat a Eivissa.

Joan Lluís Ferrer